

15.11.2016

Dnro 300/2735

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Liikenneturvan asiantuntijalausunto HE 161/2016 vp

**TÄYDENNYS ASIAANTUNTIJALOUSUNTOON 9.11.2016 HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ
LIKENNEKAAREKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVISTÄ LAEIKSI, HE 161/2016 vp**

Liikennekaaren kuulemistilaisuudessa 9.11.2016 nousi esiin kolme liikenneturvallisuuteen liittyvää kysymystä, joita ei käsitelty Liikenneturvan valiokunnalle antamassa lausunnossa. Kysymykset liittyivät traktorinkuljettajan ammattipätevyyteen, linja-autoilla tehtävien urheiluseurojen kuljetusten ammattipätevyyteen sekä kuorma-autolla tehtävien aurausten ammattipätevyyteen. Näiltä osin katsomme tarpeelliseksi täydentää 9.11. kirjallisesti esittämäämme lausuntoa.

Kaikissa näissä kolmessa asiassa liikennekaareissa on kyse normien purkamisesta eli sääntelyn vähentämisestä. Liikenneturvan toi jo kirjallisessa lausunnossaan yleisellä tasolla esiin sen, että aina kun liikennesäädöksissä toteutetaan säätelyn vähentämistä, on vaarana, että menetetään jotakin turvallisuushyötyjä, joita sääntelyllä on saavutettu tai tavoiteltu.

Autokoululiiton edustaja, pj. Jarmo Jokilampi, toi kuulemistilaisuudessa esiin, että traktorin kuljettajien ajokoulutus, ajo-oikeusvaatimukset, tulisi avata samassa yhteydessä, kun "liikennekaari tuo nopeat, enintään 60 km/h, traktorit kaupunkoihin ilman ammattipätevyysvaatimuksia LT-kortilla, jonka saa pelkällä peruutuskokeella".

Kyseinen asia ei varsinaisesti liity ollenkaan liikennekaareen, vaan muutos toteutui jo 1.1.2016 voimaan tulleen ajokorttilain muutoksen (1614/2015) yhteydessä. Myös silloin Liikenneturva oli kuultavana (HE 84/2015 vp) ja lausui asiasta seuraavaa:

"Liikenneturva ei voi kannattaa muutoksia, joissa selvästi heikennetään liikenneturvallisuutta. Näin tapahtuu, jos ehdotuksen mukaisesti traktoreilla tapahtuvien kuljetusten, tapahtui se sitten maa- ja metsätaloudessa tai ammattimaista kuljettamista vastaavissa tehtävissä, ajonopeus kasvaa kuljettajan ikä- ja ajokorttivaatimusten pysyessä ennallaan tai laskiessa, tai jos selvästi ammattimaiseen kuljetukseen rinnastettavissa työtehtävissä kuljettajien pätevyysvaatimukset laskevat."

15.11.2016

Dnro 300/2735

Liikenneturva kanta asiaan ei ole muuttunut. Liikenneturva pitää edelleen LT-kortin kuljettajavaatimuksia liian kevyinä, ja sinänsä Autokoululiiton ehdotusta oikeana, vaikka asia ei liitykään suoraan käsiteltävänä olevaan liikennekaariehdotukseen.

Tällä hetkellä on liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltavana kuljettajakoulutuksen uudistaminen, josta tehty muistio on parhaillaan lausuntokierroksella (Arviomuistio kuljettajakoulutusuudistuksen lähtökohdista). Viimeistään kuljettajakoulutusuudistuksen yhteydessä tulisi myös traktori- ja liikennetraktoriajokortin vaatimukset saattavat liikenneturvallisuuden kannalta tyydyttävälle tasolle. Traktorien/liikennetraktoriin turvallisuusongelmat ovat varsinkin ns. traktorimönkijöiden ja traktoriin uusien nopeusluokkien myötä paljolti muussa kuin maa- ja metsätaloudessa tai ammattimaisessa/kaupallisessa liikenteessä. Näin ollen traktoriliikenteen turvallisuuden kannalta ensisijaista on varmistaa kaikkien uusien T-/LT-kortin hankkijoiden liikennetaidot ennen kuin asettaa ammattipätevyysvaatimuksia kaupalliseen traktorin kuljettamiseen.

Toinen esiin noussut liikenneturvallisuuskysymys koski urheiluseurojen omia linja-autokuljetuksia. HE:ssä todettiin:

"Linja-auton kuljettamiselle asetetussa kansallisessa kuljetettavia ja ajoneuvoa koskevassa lisävaatimuksessa edellytetään, että kuljetettavien on asuttava kuljettajan kanssa samassa taloudessa ja linja-auton on oltava jonkun asukkaan omistama. Lisävaatimus asetettiin eduskuntakäsittelyssä ja sen taustalla oli huoli etenkin lasten ja nuorten kouluretkien ja urheiluseurakuljetusten turvallisuudesta ilman ammattipätevyysvaatimukset täyttävää kuljettajaa. Käytännössä raja on aiheuttanut ongelmia myös perhekuljetuksissa, koska osa perheestä voi asua eri taloudessa eikä säännös mahdollista esimerkiksi muiden omaisten tai sukulaisten mukana kuljettamista."

Liikenneturvan näkemyksen mukaan urheiluseurojen kuljetusten kohdalla ammattipätevyysvaatimukset olisivat perusteltuja, ja siltä osin Liikenneturva ei kannata ammattipätevyysvaatimusten poistamista. On kuitenkin todettava, että kun kyseessä on linja-autolla tehtävä kuljetus, kuljettajalla tulee joka tapauksessa olla linja-auton ajokortti, mikä on aina edellyttänyt huomattavasti vaativampaa koulutusta tai kokemusta kuin muut ajokorttiluokat. Linja-autokuljetusten vaihtoehtona on useissa tapauksissa "vanhempien omat kuljetukset", jolloin kuljettajat voivat olla hyvinkin kokemattomia; henkilöautoihin kuormataan lapset/urheilijat ja matkatavarat maksimikuormituksin - eikä näin ollen tämä vaihtoehtoinen kuljetus ole välttämättä yhtään turvallisempi ratkaisu.

Kuten kuulemistilaisuudessa Autoliiton edustaja, tj. Pasi Nieminen, totesi, turvallisuusriski tulee enemmän sitä kautta, jos urheiluseuroihin hankitaan tähän tarkoitukseen vanhoja huonokuntoisia linja-autoja. Urheiluseurojen omina kuljetuksina toteutettavien linja-autokuljetusten oletettavat määrät huomioiden asiaa voidaan pitää melko vähäisenä suhteessa liikennekaaren vaikutuksiin henkilökuljetuksissa kokonaisuutena. Pääosin raskaan liikenteen ammattipätevyysasiat on muutoin tarkoitus käsitellä liikennekaaren toisessa vaiheessa, joten tämä seikka voitaisiin jättää käsiteltäväksi myös siinä yhteydessä.

15.11.2016

Dnro 300/2735

Kolmas asia koskee aurauksia. Liikennekaaren muutos vaikuttaa ainoastaan kuorma-autoilla tehtäviin aurauksiin. Traktoreilla ei 60 km/h rakenteelliseen nopeuteen asti ammattipätevyysvaatimuksia enää ole. Kuorma-autoja ei varmastikaan hankita pelkästään auraustarkoitukseen, vaan sitä käytetään muuna aikana muihin kuljetustehtäviin, mitkä puolestaan edellyttävät ammattipätevyyttä. Toisaalta kuorma-autolla auraaminen on taas niin vaativaa osaamista edellyttävää, ettei yritys tai autoilija helposti ota siihen tehtävään ammattitaidotonta kuljettajaa. Vaikka muodollisesta ammattipätevyysvaatimuksesta aurausajossa luovuttaisiin, voidaan sen vaikutuksen käytäntöön olettaa olevan vähäinen.

LIKENNETURVA

ANNA-LIISA TARVAINEN
Anna-Liisa Tarvainen
Toimitusjohtaja

JUHA VALTONEN
Juha Valtonen
Tutkimuspäällikkö

ALT/JVA/MH